

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.
H. K. Popovich, Secretary.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на ро- мі вулиці Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. С. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

ГОЛОД І НУЖДА СЕРЕД ФАРМЕРІВ.

Коли ми пишемо про нестатки і нужду, що поразив більшу частину серед робітників і фермерів в Канаді, так-же саме, як і в інших капіталістичних країнах, про архаїчне безробіття по містах і банкрутство та жалюгідний стан фермерів, то продаючи українські газети, що висловлюються буржуазії, називають це безвіддільним наслідком або її відслідком, які мають на тім пошкідувати несправедливе незадоволення. Вони вмовляють в робітників та фермерів, що ніби-то їхнє незадоволення є лише наслідком уявлених, а не дійсних причин, що треба тільки забути про це думати, а все те уявлене лихо цесне.

Газети ці кажуть, що в багатій і культурній Канаді не може бути й мови про голод та нужду, які можливі тільки в Радянських Республіках. Тут-же капіталістична країна з її славною демократією, а не більшовицька республіка. Як де є голод та нужда, то обов'язково тільки в Радянських Республіках, а в Канаді про це стидно й балакати. Ось в останньому числі католицько-французького "Канадійського Українця" так і пишеться, що в Радянських Республіках робітники і селяне голодують. "Канадійський Українець", що від часу, коли побачився останнього інтелектуального і відповідального за висловлювання ним думки редактора, втратив всяке поняття про те, що пише, і хоч не знає, що таке Радянські Республіки, але пише, що там голодують робітники і селяне. Натомість нічого ніхто не знає про те, що голодують робітники і фермери в Канаді, а між ними значне число українців.

Ось тільки що в середину до Вінніпегу прибула депутація від українських фермерів з північної Манітоби, щоб представити провінціальному муніципальному міністрові рішуче республіканське положення українського фермерського населення, що живе між озерами Манітоба і Вінніпег та просити для нього певної допомоги. Ось що розказав міністрові один з представників українських фермерів, радий муніципалу Ст. Ендрус, Д. Дергак:

"Деяким фермерським родинам треба негайної допомоги поживою. Ми чиним і такі, що не мали хліба в устах вже через два місяці, а барометр також тяжко падає. Діти не живуть, а жінки в страшних умовах і ходять до школи погані віджиджиджиди, дуже бідо з'оджені і обуті, а деякі ходять тепер в зимі в порваній і потертій літній полотноній черевках. Фермер не має за що купити потрібні речі, бо коли-б хотів продати навіть добру до дюжину корови, то дістати за неї він може хіба тільки два мішки зерна в замін. Фермери, що мають навіть від 50 до 200 акрів обробленої землі, не можуть засити їх на салодучу рису без допомоги".

Робітничий посол до провінціального парламенту Ч. А. Таннер, що ходив з депутацією до міністра рільництва (українські посли, як видно, завжди заняті своїми особистими ділами так, що не мають часу дбати про такі пекучі і болючі справи українських фермерів), підтвердив заяву Д. Дергака і піддав думку, щоб муніципальне правління виславнувало десять тисяч доларів на негайну допомогу цим фермерам, а відтак щоб скликано нараду з представниками заінтересованих муніципалів для вироблення певного плану, що допоміг би запобігти терпінням і примирити до голоду фермерів.

Приблизні обчислення, подані депутацією, виявляють, що тільки в тім дистрикті, північної Манітоби є від 3,000 до 4,000 осіб, що терплять таку нужду і голод. А скільки їх в цілій Манітобі та у всій Канаді, про це ніхто не може сказати, поки вони самі про себе не скажуть.

Велике число фермерів рятувалося з такого положення в цей спосіб, що мовчки покидали свої ферми і йшли до міста, до копальні вугля, по лісах за дроворубів та по "екстрагенгах". Поки ще можна було, тисячі їх забігли до Злуч. Держав на заробітки. А тепер й туди, за винятком уроженців Канади, нікого не пускають, та нема чого туди їхати, бо й там промисловий і торговельний "бум" скінчився, а безробітних парохується знову мільйони.

По містах бунтів фермерів теж не знаходять щастя, бо тут і без-них є тисячі безробітних. А резервна армія безробітних дає змогу капіталістам понижати платню робітникам і збільшувати їхні нестатки та нужду. І фермери і робітники терплять в цім нещасливому капіталістичному круговороті. А в той сам час капіталісти видурюють з своїх останніх крапів їхньої робочої сили та з насолодою підраховують свої барани.

Під час, коли фермери терплять від голоду й нужди, торговці збіжжям затримують з радості руки, що пишущі не зародило багато цього року, що її град вивів або мороз знищив. Фермерське горе — їхня радість, бо вони тепер шпирбують ціни на пшеницю, яка вже дається в їхніх руках, все вгору та вгору.

Ось прочитайте, що каже Артур Каттен, один з найбільших шікагоських збіжжівних лордів-суккупантів.

"Темне сумнію, що цього року є найгірший нестаток пшениці і тому в наслідок, що чужинці (заграничні покупці — Ред.) почалиши від тепер будуть дертися один наперс другого за нею. Я давно предсказував, що ціна на пшеницю дійде до \$2.00, коли наданка збору в Аргентині впаде до яких 100,000,000 бушлів".

І цей самий Каттен має на продаж в Шікаго і Вінніпегу около 40,000,000 бушлів пшениці, около 15,000,000 бушлів жита і около 50,000,000 бушлів вівса. Ціна на пшеницю піднялася від червня ц. р. на 60 цт. і коли-б цей Каттен заробив на закупленій ним пшениці по 40 цт. від бушля, то він вже його заробок виносив-би \$16,000,000. Але він цим ще недовольний і тому не продас пшениці, тільки жде на вищу ціну і більший зиск. Каттен, як подають часописи, заробив на збіжжю, за останніх п'ять місяців, відколи ціни на збіжжя пішли вгору, поверх \$30,000,000.

В Канаді зародило пшениці куди більше, чим її потрібно для виклидання порівняно невеликого населення цієї країни. Але тепер самі фермери голодують, а канадійська пшениця злипає в елеваторах не для них, тільки для Каттенів і інших капіталістичних лордів. І цей суспільний лад називає буржуазія і її лорди й локучники "справедливим".

Даремно вороги визолу правдолюбів мас показують на Радянські Республіки, бо коли там цього року вивав неурод збіж-

жя в деяких околицях, то Радянська влада не ждала на просяби депутацій, а сама поспішила з допомогою потерпілим селянам та не дала їм голодувати. Про це "Канадійському Українцю" не відомо, бо йому тепер взагалі мало що відомо. А тут фермери приходять до влади з своїми жалюдами і дістають... обіцянку.

Фермери! Зрозумійте, що положення наше завжди буде таке незавидно-нужденне, поки існує цей капіталістичний лад. Не будете ви мати світлого буди до тої пори, поки цей лад рабунку і вивасу праці трудових мас міста й рілля не буде змінений. А змінити його можуть тільки працюючі, тобто промислові робітники і фермери. Тому організуйтеся і лутіться разом з організованими робітниками для боротьби за повалення капіталізму.

НА МОРОЗІ.

Мороз, тріскучий мороз, клятий мороз, канадійський мороз. А як до него долучиться ще вітерець, то трошки відноситься, і не чуєшся, як задує біс і вуха.

Він вже не кричить, тільки вивиняє одну газету в праву руку в великій рукавиці, наставляє її прохлужим.

Минула ще година. Вже зашвирили в місті лямпи. Мороз ще гірше припікає. Тільки голу показав з дверей, а вже слизьке благородіє з носом виліз.

Біжу до трамваю. Мимо біжать хлопці, перебігають один другого і прохлужим і тими самими голосами:

— Лест і-і-ше-е-е!

Ось мій вугод, тут стає трамвай, що має мене завести до дому. Стаю, підтанцювую і чекаю, поглядаючи в ту сторону, звідки має надійти трамвай.

А на вулі, під ліхтарним стовпом стоїть той самий хлопчина. Під лівою пахою в не- го жмут газет, а в правій руці одна газета, яку він наставляв до прохлужим.

Підійшов якийсь чоловік в борсовім кожусі. Став коло хлопця. Той наставляв йому газету, на яку бє світло з лямпи. Хлопчина тримає, а чоловік читає наголовки, здорові, цалеві наголовки. Перечитав і пошав далі. А протягнена з газетою рука хлопчини так і о-сталася непорушеною.

Ось і трамвай. На силу дочекався. Сів. Іду. А з хідника долітають діточі хрипливі голоси, відголос яких замерзає в повітрі.

Так було нині, так буде завтра, так було в снігу, в дощ, так є і на морозі. Так є у Вінніпегу, так є в тисячах інших міст Канади й Злуч. Держав.

Сотки тисяч робітничих дітей, напів замерзлі, надирваюють своє горло, відморозжують пальці на ногах і руках продаючи великі капіталістичні диванчики.

Голод і нужда гонять їх до цього ремесла.

Гуманісти кричать, проповідують, щоб установити закон, який заборонив би діточу працю!

З гуманного боку — це славно.

А з реального — ці діти, єдиними працівниками під цей час в сім'ї. Батько без роботи, мати також, інші діти ще малі, а він, цей напів замерзлий хлопчина, одинокий щасливий в родині — має роботу.

Кажуть, що по революції на вулицях радянських міст бувши підполковники і генерали продають газети.

Так, так, а тут продають діти, маленькі діти на 40-градусному морозі. Тут є гарні школи... У них учаться... також діти... Тільки не всі. Є такі, що вчаться, а є такі, що продають газети!

А колись будуть і тут продавати газети самі нинішні їх владистелі.

А діти, ось ті, що нині поси- нили на морозі, підуть до школи... А їх батьки — до роботи.

А демократичні гуманісти будуть продавати газети... І класи більшовиків, але тих- де. А та газета, яку вони бу- дуть продавати, буде хвалити більшовиків... за те, що вони зробили та, як це говориться в святому писемі: "Останні будуть першими, а перші останніми".

Так буде.

Але зараз: клятий мороз... Клятий й ті порядки, що гонять в такий мороз дітей на вулиці!

Мусій.

3 міжнародного робітничого руху

ПРОТЕСТ УКР. ПРОЛЕТАРИАТУ ПРОТИ ЕСТОНСЬКИХ КАПІВ.

Трудовий Харків, довідавшись про звірську расправу естонської буржуазії з одним з найкращих представників естонського пролетаріату, Яном Томпом, негайно організував на фабриках, заводах і в частинах Червоної армії мітинги протесту. Всі, як один, вийшли на вулицю, щоб висловити співчуття поневоленому естонському пролетаріату і демонструвати протест з приводу чергового вбивства, що його вчинила естонська буржуазія в застінкові, який звється судом Естонії.

Скінчивши роботу, харківські пролетарі організованим порядком пішли до будинку ВУЦВК. Орхестри виконали жалібні гімни. З пролетарських колон лунали прокльони на адресу вбивць. До 5-ої год. дня на площі біля будинку ВУЦВК зібралася сила силена робітників, студентів, комсомольців то-що. На балкони з'явився голова ВУЦВК, тов. Петровський. Демонстранти уважно слухали промови, насиченої гнівом та обуренням.

"Естонська буржуазія, — говорив т. Петровський, — сигналізує світовому капіталові, як треба расправлятися з пролетаріатом, з його найкращими представниками. Томп — це не перша жертва пролетаріату. Але жорстокість буржуазії не зупинить світового робітничого руху, й що жорстокіша буржуазія, то могутніший і грізніший пролетаріат, який не заспокоїться аж до остаточної перемоги над буржуазією у всьому світі.

Хай живе естонський пролетаріат!

Хай живе світова революція!"

Тисячний натовп відповів на промову т. Петровського оплесками і гнівними вигукми: "Проклятий вбивця Яна Томпа! Смерть естонським катам!"

Далі виступив заступник На-

роднього Комісаріату Освіти тов. Ряппо. Він сказав: "Гнів українського пролетаріату луною прокотиться по всьому світові. Гнів світового пролетаріату вивхне у величезне полум'я, яке знищить світову буржуазію".

Голова Центрального Комітету організації незалежних селян т. Одишець заявив: "Незалежне селянство, що завжди йде в одній лаві з революційним пролетаріатом, висловлює разом з ним своє обурення з приводу звірського вбивства. Незалежники завжди підтримають пролетаріат, що бореться за визволення трудового людства".

Далі виступало чимало робітників і червоноармійців, які говорили про роллю Томпа в естонському робітничому руху.

Односторонньо ухвалено резолюцію, де трудящі Харкова приєднують свій голос до могутнього голосу Виконкомом Комінтерну, протестуючи проти ганебного злочину естонських білогвардійців. Резолюція висловлює певність у тому, що естонський пролетаріат, який здійснює в ярмі буржуазії заповіти Леніна та Комінтерну, зуміє відповісти на всі виступи буржуазії.

Демонстрація потім рушила до будинку уповноваженого комісаріату закордонних справ і звернулася до тов. Шліхтера з проханням передати народному комісаріату закордонних справ С.Р.С.Р. вимогу всього харківського пролетаріату, щоб радянський уряд ужив всіх заходів до врятування життя 149 підсудних комуністів. Відповідаючи демонстрантам, т. Шліхтер зазначив, що червона дипломатія, не зважаючи на свої значно обмежені можливості що-до врятування життя передових робітників — борців у буржуазних країнах, всеж врятувала багатьох закордонних товаришів. Шліхтер обіцяв негайно передати НКЗС. прохання харківського пролетаріату.

ПРОТЕСТ КОМУН. КЛЮБУ ПОЛЬСЬКОГО СОЮЗУ ПРОТИ ВБИВСТВА ТОМПА.

Комуністичний клуб польського союму, надіслав на імя голови Виконавчого Комітету Комінтерну, тов. Зіновєва, телеграму, в якій зазначається, що польські комуністи приєднують до протесту проти вбивства Яна Томпа естонськими катми.

Ми прохаємо Комінтерн, — говориться в телеграмі, — заповнити наших засуджених естонських товаришів, а також Комуністичну Партію та естонський пролетаріат, що ми солідарні з ними та завжди готові до спільної боротьби під прапором комунізму.

Центральний комітет Польської Комуністичної Партії надіслав естонським комуністам телеграму, в якій говориться: "Польські робітники та селяне надзвичайно обурені з приводу вбивства Яна Томпа. З нашою підтримкою шлемо палкий привіт естонським товаришам. Ми певні, що вони досягнуть перемоги над хриваючою владою капіталу в Естонії".

ЗАКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ В НІМЕЧЧИНІ.

Страйк міських залізниць в Берліні скінчився. Відновлено нормальний рух. Страйк зрівняно злісним маневром профсоюзної бюрократії. На зборах страйкерів робітники нападками на нараду, що відбулася між проводирями страйкового комітету і представниками профспілок з одного боку і дирекцією залізниць з другого. Під час голосування значна більшість висловила за страйком. Потім більшість присутніх залишила збори. Проводирі викрикали це і "оборонили" відповідно тих, що залишилися, поставили справу на нове голосування. Голосування не дало потрібної більшості для третіх голосів за продовження страйку і страйковий комітет оголосив страйк скінченим.

В КРАЇНІ НЕВОЛИ І СЛІЗ.

В КІПТЯХ ПОЛЬСЬКИХ КАПІВ.

В Галичині викликав надзвичайне обурення факт, що наочно змальовує вчинки польської поліції.

Дівчина, Ольга Вербецька, 18-ти років, мала думку вийти заміж за студента Романа Росоловського. А що батьки не згодні на шлюб, молоді вирішили перебраться на Радянську Україну й там одружитися. На кордоні задержали їх польська влада.

Брат дівчини, довідавшись про цей випадок, взявся її шукати. Тільки 2 місяці після цього йому пощастило знайти її у львівському шпиталі. До шпиталю привіз його Ольгу Вербецьку на живи від знущання поліцейських катів та з кривими ознаками божовілля. Виявилось, що дівчину, заарештовану на кордоні, катували, а потім перевезено до Львова, де місцева польська влада заперла її у темну кімнату та згвалтувала.

Не задовольнившись цим, поліцейські потім ще її знущалися над нею. Дівчина тричі втрачала притомність. Після кожного разу її відливали водою, а потім знов катували. Заарештовану дівчину обвинувачують в тому, що вона брала участь в замахів на польського президента Войцеховського під час його перебування у Львові.

Газети запитують, яким чином до цього часу перебуває в тюрмі Штейгер, що його обвинувачують за замах на президента, коли влада шукає злочинця на кордоні.

ПРОВОКАЦІЯ ВЛАДИ.

Польська поліція перевела масові арешти в Більському, Цішинському на Шлеску. Арешти переведено тому, що поліція викрила спровоковану

ЗАБОРОНА ЗІБРАНЬ НА ВОЛИНІ.

Польська влада в Луцьку опублікувала обов'язкову постанову про заборону на території Волині різних зборів. Заборона стосується також і до сільських сходів. За порушення цього, постанови загрожує дво-місячний арештом, або штрафом до 6 тисяч злотих.

НАПАД БАНДИ НА РАД. ТЕРИТОРІЮ.

Народний Комісаріат Закордонних Справ Радянських Республік звернувся до довіреного в справах польської республіки У Союзу Соціалістичних Радянських Республік з заявою, в якій говориться ось про що:

Уночі з 1-го на 2-го жовтня за 5 верств на північ від містечка Рубежівки, Радянська прикордонна влада помітила, що через польський кордон на союзу територію переходить банда в 15—20 осіб.

За нею вислали негайно військо, котре о 2-й годині ночі догнало бандитів. Під час стрілянини поранено було керівника банди Каміньського, який зараз-же застрілявся. Захоплено було двох учасників банди Тарановського та Гайдука. Інші бандити, користуючись темрявою, втікли в напрямку до кордону.

Під час турсу у сніжних бандитів знайшли зброю і польські документи.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЛУПУ, ЛІДРА СЕЛЯНСЬКОЇ ПАРТІІ.

Кампанія румунських реакціонерів проти лідера румунської селянської партії Лупу триває далі. На засіданні румунської палати послів член ліберальної партії від Бесарабії Томов заявив, що під час своєї недавньої подорожі до південної Бесарабії він з'ясував, що повстання, яке там було, організував Лупу; повстанці належали до підпільної комуністичної партії. Орган румунської охорони "Універсу" вимагає, щоб віддати Лупу під суд, зв'язуючи на те, що він у свій час одержав телеграму Селянського Інтернаціоналу.

Коли оглянули труп Каміньського, то у роті в нього знайшли шматки документів на його імя, що дала йому польська політична поліція.

Із допиту бандитів виявилось, що польська влада розробила план нападу на Радянську територію і що цей план не виконали бандити тільки тому, що Радянські прикордонні частини стежать, як слід, за всім, що робиться на кордоні.

Союзний уряд, говориться в заяві, жде, що польський уряд негайно признає слідство, встановить, хто винен в організації банди, й покарає як слід винних.

Одночасно союзний уряд вважає, що польський уряд за-для того, щоб встановити спокій у прикордонній смузі, важке усіх заходів, щоб більше не було таких випадків.

Не забувайте про пресовий фонд нашої преси.